

N:o 2.

Ank. till Riksd. kansli den 13 februari 1899, kl. 7 e. m.

*Betänkande, i anledning af väckt motion om förhöjning af tullen
å färgadt eller blekt silke.*

(1:a A.)

Beträffande tullsatserna å silke bestämde 1893 års Riksdag, att rätt ofärgadt silke, som förut varit tullfritt, skulle draga en tull af 2 kronor för kilogram och att tullen för färgadt eller blekt silke skulle höjas från sitt dåvarande belopp, 1 krona, till 3 kronor för kilogram. Dessa tullsatser voro sedermera gällande, till dess 1897 års Riksdag, i enlighet med bevillningsutskottets hemställan vid behandling af väckt motion om nedsättning af tullen å rätt, ofärgadt silke till en krona för kilogram, beslöt att återgå till hvad som förut varit stadgadt, eller att rätt ofärgadt silke skulle vara tullfritt och färgadt eller blekt silke draga en tull af en krona för kilogram. Vid 1898 års riksdag väcktes å nyo motion om att tullsatserna måtte höjas, för rätt ofärgadt silke till 2 kronor och för färgadt eller blekt silke till 3 kronor för kilogram, men denna motion blef, i enlighet med bevillningsutskottets hemställan, af Riksdagen afslagen.

I en inom Första Kammaren af herr *P. M. Söderberg* väckt motion, n:o 24, har nu förslag framstälts, att, med bibehållande af gällande tullfrihet för rått, ofärgadt silke, tullen för färgadt eller blekt silke måtte till skydd för silkesfärgerierna inom landet höjas till 2 kronor för kilogram; och anför motionären till stöd för denna hemställan följande:

»Vår sidenindustri har haft att bestå en svår kamp för tillvaron alltsedan franska handelstraktatens början år 1865, då dess tillverkningsvärde utgjorde 1,034,000 kronor, men sedan sjönk till blott 471,000 kronor år 1893, beroende på de låga tullsatser, kronor 2: 80 å helsiden och kronor 2: 35 å halfsiden, allt pr kilogram, hvilka sedan 1876 varit gällande.

År 1892 höjdes tullen till 8 kronor för helsiden och 3 kronor för halfsiden.

Flere reservanter hade emellertid tyckt, att de svenska sidenfabrikanternas vinst på så hög tull borde nedbringas genom ett fördyrande af deras råvara, och denna idé vann vid följande 1893 års riksdag framgång, då en tull äsattes ofärgadt rått silke à 2 kronor per kilogram.

År 1897 bestämde Riksdagen emellertid tullfrihet för råsilke, hvilket är fullkomligt konsekvent, alldenstund råsilke är ett verkligt råmaterial, som icke produceras inom landet.

Vår sidenindustri är sålunda någorlunda skyddad, men silkesfärgningen, som äfvenledes numera blifvit en industri, har icke blifvit af Riksdagen tillbörligen beaktad.

Det färgade silket kan nemligen betraktas såsom ett halffabrikat, beroende på färgningen, hvilken med den moderna teknikens utveckling blifvit en industriell procedur.

Som råsilket har gummit kvar, inledes färgningen med kokning eller degummering, hvarvid silket förlorar cirka 27 procent af sin vikt. De derpå följande färgningsprocesserna äro olika och många efter hvarandra, allt efter materialets beskaffenhet och ändamålet med dess bearbetning. Här fordras både kemisk sakinsigt och teknisk färdighet förutom den personliga insatsen i arbetet.

Visserligen skulle den omständigheten, att vid silkesfärgning ofta genom tillsats af vissa ämnen en större tyngd eller vikt uppstår, med högre tullumgäld, synas innebära en tillräcklig fördel för den inhemska silkesfärgningen gent emot importen från utlandet af färgadt silke, men dels innefattar denna tungfärgning endast någon del af det hit importerade

silket, dels har också den inhemska silkesfärgningen att draga sina bördor i form af dyrbara transportkostnader a kemiska preparater och deras förtullande till 15 procent af värdet; det vore därför orätt att till fromma för sidenindustrien, hvilken för öfrigt icke skulle nämnvärdt deraf fördyras, förneka silkesfärgningen hemma i landet nödigt skydd, då det kan bevisas, att densamma aftagit i sådan grad, att den hotar att försvinna, importen från utlandet till godo, hvilket ju äfven de statistiska uppgifterna ådagalägga».

Efter införande i motionen af en tabell angående införseln af silke under åren 1883—1897, yttrar motionären vidare:

»Tabellen visar en tilltagande import af färgadt silke, under det att råsilkesimporten snarare aftager. Dertill kommer, att på senare år användes cirka hälften af det importerade råsilket vid de elektriska trådfabrikerna utan att färgas. Man kan således antaga, att numera blott hälften af det hit importerade råsilket färgas här hemma.

Ett ytterligare vittnesbörd om den svarighet, hvarmed silkesfärgningen hålles uppe.

Da i utlandets etablissement färgningskostnaden på grund af ansevärdare resurser, större produktion och billigare färgstoffer måste ställa sig betydligt lägre än här, finner den svenske fabrikanten sin fördel uti att importera färgadt silke i stället för att färga råsilket här hemma.

Det behöfves snar hjälp, och ett någorlunda effektivt skydd kan endast ernås genom en tullsats af 2 kronor per kilogram för färgadt eller blekt silke, medan råsilket bör förblifva tullfritt.

På grund af ofvan anförda och då en allmän klagan försports från silkesfärgerierna inom landet, då importen af råsilke upphör och ersättes med import af färgadt silke, eller med andra ord, att råvarans beredning undandrages vårt eget lands färgerier, så finner jag mig befogad anhålla, att Riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring i tulltaxan, att ifrågavarande bestämmelse måtte lyda:

»Silke, färgadt eller blekt, 2 kronor per kilogram.»

Införseln af silke har enligt den officiella statistiken under nedan nämnda år egt rum i den omfattning, följande tabell utvisar.

År.	Rätt, ofärgadt.		Färgadt eller blekt.	
	Kilogram.	Kronor.	Kilogram.	Kronor.
1881	14,204	653,384	6,681	381,218
1882	12,756	586,776	6,410	365,489
1883	12,402	570,492	6,736	383,952
1884	9,472	435,712	7,262	413,934
1885	11,804	542,984	6,768	385,776
1886	10,119	465,474	6,459	368,163
1887	7,339	337,594	5,699	324,843
1888	8,480	390,080	6,713	382,641
1889	9,389	431,894	7,572	439,176
1890	9,276	426,696	7,632	435,024
1891	9,577	396,488	7,335	375,552
1892	8,460	321,480	8,002	376,094
1893	8,477	322,126	11,518	541,346
1894	5,283	200,754	7,718	362,746
1895	6,760	256,880	10,860	510,420
1896	7,430	282,340	12,897	592,059
1897	5,801	220,438	13,095	615,465

Af förestående statistiska uppgifter framgår, att införseln af rätt, ofärgadt silke under åren 1881—1897 nedgått med 8,400 kilogram, eller med mer än hälften (59 procent) af den införsel, som år 1881 egde rum, under det att samtidigt införseln af färgadt silke ökats med 6,400 kilogram, eller nära nog fördubblats (96 procent) mot hvad den var år 1881. En sammanställning af dessa fakta utvisar, att tillverkningen vid silkesfärgerierna under perioden 1881—1897 minskats till ungefär hälften. Men i sjelfva verket har tillbakagången varit ännu större, hvilket visar sig, om man tillika tager i betraktande, att en stor del af det råsilke, som nu införes, användes ofärgadt till beklädnad af elektriska lednings-trådar, ett förhållande, som år 1881 icke på långt när förekom i så stor utsträckning som nu. För bedömandet i hvad mån nämnda tillbakagång kan anses vara beroende på en förändrad tullagsstiftning, torde böra

uppmärksammas, att tullskyddet å färgadt silke under hela perioden icke utgjort mer än 1 krona för kilogram, under det att tullskyddet för sidenväfnader, som från 1882 varit 2 kronor 80 öre för kilogram, år 1892 höjdes till 8 kronor för kilogram, och att tullskyddet å snörmakeriarbeten af silke, som före år 1892 varit lika med det å sidenväfnader, sistnämnda år höjdes till 9 kronor för kilogram.

Det visar sig häraf, att det så betydligt ökade tullskydd, som år 1892 bereddades silkesvaruindustrien, egentligen endast tillgodokom de näringar inom denna yrkesgrupp, som tillverka helfabrikat för mer eller mindre omedelbar förbrukning, men att deremot silkesfärgerierna, som företrädesvis tillverka halffabrikat för vidare bearbetning i sidenväfverier och snörmakerier, icke fingo någon del af det ökade tullskyddet. Då det likväl icke torde kunna bestridas, att det tullskydd, som beredts en yrkesgrupp, bör komma alla till samma grupp hörande näringar till godo i mån af deras betydelse för tillverkningen i sin helhet, så förefinnas goda skäl för att nu afhjelpa den brist, som i oförmälda hänseende hittills egt rum; och då mot den af motionären föreslagna tullsats, som är lika med den i Norge och Danmark gällande, icke synes vara något att anmärka, får utskottet hemställa,

att tullsatsen för färgadt eller blekt silke måtte höjas till 2 kronor för kilogram.

Stockholm den 13 februari 1899.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation

af herr grefve *H. E. G. Hamilton*.

Herr *Swartling* har begärt få antecknad, att han icke inom utskottet deltagit i behandlingen af detta ärende.